

عنوان مقاله:

فرشتگان مونث در قرآن و کتاب مقدس: چالش ها و مسائل مرتبط

محل انتشار:

دوفصلنامه علوم قرآن و حدیث، دوره 53، شماره 2 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسنده:

زهرا محققیان - استادیار پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

خلاصه مقاله:

انگاره فرشتگان مونث در قرآن محققان مدرن را با دشواری های بسیاری مواجه ساخته است. یادکرد این باور در یک سوره مکی متقدم (سوره نجم) و در مقام مکالمه با مشرکان زمانی توجیه پذیر است که مشرکان از پیش با این پدیده آشنایی داشته باشند. این در حالی است که شواهدی برای این مونث بودن، نه تنها در باورهای پیشااسلامی قوم عرب یافت نمی شود بلکه در متون یهودی و مسیحی نیز قابل مشاهده نیست. این امر، هم تلقی فرشتگان به مثابه دختران الله را با ابهاماتی مواجه می سازد و هم دشواری هایی را در ارتباط شان با الهگان که در سوره نجم اشاره شده، به وجود می آورد. سوال اصلی در پژوهش حاضر آن است که خاستگاه این انگاره کجاست؟ چطور مشرکان گروهی از ملائکه را مونث تلقی می کردند و سپس با چه توجیهی ایشان را دختران الله می پنداشتند؟ وجه ارتباطی این فرشتگان مونث با الهگان لات، عزى و منات که در سوره نجم اشاره شده است، چیست؟ یکی از دیدگاه های موجود در این زمینه، که جرقه های آن نیز به جرالدهاوتینگ باز می گردد، آن است که انگاره فرشتگان مونث تنها می تواند براساس یک مدل ترکیبی، نه انطباق تک مولفه ای، منطقی باشد، آن هم در رابطه با گروهی از یهودیان بین النهرینی که ستاره ها و دیگر اجرام کیهانی را به مثابه فرشته می دیدند. مطابق این نگاه اگر سه نام مذکور در قرآن (یعنی لات، عزى و منات)، برای ارجاع به اجرام کیهانی به کار برده شوند، و اگر مشرکان اجرام کیهانی را با فرشتگان مرتبط بدانند، مشکل نزاع قرآن با مشرکان قابل فهم به نظر می رسد.

کلمات کلیدی:

فرشتگان مونث، دختران الله، الهگان عربی، سوره نجم، اجرام کیهانی، ستاره زهره، جرالدهاوتینگ

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1497430>

